

Бондар Ю. В. Інтерактивні технології колективно-групового навчання як засіб творчого розвитку молодших школярів. *Problems and prospects of implementation of innovative research results : collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, December 13. Valletta, Republic of Malta : European Scientific Platform NGO. 2019. (Vol. 3). С. 48–50.*

Бондар Ю.В.

Бондарь Ю.В.

Bondar Y.V.

**Інтерактивні технології колективно-групового навчання як засіб
творчого розвитку молодших школярів**

**Интерактивные технологии коллективно-группового обучения как
средство творческого развития младших школьников**

**Interactive technologies collective group learning as a means of creative
development of younger pupils**

Анотація. У статті розкриваються особливості використання інтерактивних технологій колективно-групового навчання в початковій школі як засобу творчого розвитку молодшого школярів.

Ключові слова: інтерактивні технології, колективно-групові технології, освітній процес, творчий розвиток, молодші школярі.

Аннотация. В статье раскрываются особенности использования интерактивных технологий коллективно-группового обучения в начальной школе как средства творческого развития младшего школьников.

Ключевые слова: интерактивные технологии, коллективно-групповые технологии, образовательный процесс, творческое развитие, младшие школьники.

Abstract. The article reveals the features of the use of interactive technologies of group-group learning in primary school as a means of creative development of younger students.

Keywords: interactive technologies, collective group technology, educational process, creative development, younger students.

Пошук новітніх підходів до організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти є вимогою часу, адже сучасний інформаційний розвиток суспільства потребує творчих, ініціативних, винахідливих особистостей, які здатні нестандартно мислити, генерувати оригінальні ідеї, знаходити шляхи вирішення у різних ситуаціях. Тому необхідна така організація навчально-виховного процесу, яка б сприяла формуванню творчих умінь молодших школярів та розвитку їхніх здібностей. Одним із найперспективніших шляхів розвитку творчості у дітей є впровадження у навчально-виховний процес початкової школи інтерактивних технологій, оскільки вони володіють потужним інноваційним потенціалом, дають змогу створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуватиме свою успішність та інтелектуальну спроможність. Вважаємо, що застосування технологій колективно-групового навчання допоможе налагодженню партнерської взаємодії у системах «учень–учні» та «учень–учитель», тим самим перетворивши школярів на активних суб'єктів навчальної діяльності.

Мета дослідження – розкрити особливості використання інтерактивних технологій колективно-групового навчання в початковій школі як засобу творчого розвитку молодшого школярів.

Дослідженням проблеми організації групової діяльності займалися психологи (В. Бехтерев, П. Блонський, М. Ланге), педагоги-новатори

(Є. Ільїн, С. Лисенкова, В. Шаталов). На пріоритетність колективно-групових технологій в системі педагогічних інновацій наголошували Т. Дуткевич, М. Кларін, Л. Пироженко, О. Пометун, І. Якиманська та інші.

Технології колективно-групового навчання, на переконання О. Пометун, – це інтерактивні технології, що передбачають одночасну фронтальну роботу всього класу. До даної групи інтерактивних технологій, залежно від мети уроку та форм організації навчальної діяльності учнів, дослідниця відносить такі, як «Мікрофон», «Незакінчені пропозиції», «Мозковий штурм», «Навчаючи вчуся», «Обговорення проблем у загальному колі», «Ажурна пилка» («Мозаїка» або «Джиг-со»), «Кейс метод», «Аналіз ситуації» (case-study), «Дерево рішень», «Вирішення проблем», «Кожен навчає кожного» або «Броунівський рух» [1].

Розглянемо деякі з них детальніше. Технологія загальногрупового обговорення «Мікрофон» надає можливість швидко висловлювати свою думку, або позицію з тієї чи іншої проблеми. Організація роботи передбачає такі етапи: постановку вчителем запитання класу; передачу уявного мікрофону; швидкі та лаконічні відповіді (0,5–1 хв.), які не обговорюються і не оцінюються. Перевагами даної технології є те, що учнів не потрібно об'єднувати у групи, діти можуть фантазувати, придумуючи оригінальні відповіді. Використовувати технологію «Мікрофон» можна на усіх уроках в початковій школі, наприклад, на уроках математики для закріплення складу числа, таблиць додавання, одиниць вимірювань величин [2].

Ще однією цікавою інтерактивною технологією є «Незакінчені пропозиції», яка дає можливість вільно, коротко та переконливо висловлюватись на запропоновану тему. Учитель формулює початок речення і пропонує учням продовжити його. Зокрема, на уроках української мови вчитель може запропонувати завдання, які сприяють розвитку творчих здібностей, наприклад, придумати закінчення речення «Я більше не буду...» (про дбайливе ставлення до природи). Продовжити фразеологізми: «твердий як...», «сильний як...», «повільний як...», «солодкий як...», «хитрий як...».

Доречною буде вправа «Назви ціле за його частинами». Наприклад, «обкладинка, сторінка, корінець – це... (фотоальбом, книга)», «дерева, кущі, трава, ягоди, гриби – це ... (ліс)». Також дану технологію радимо використовувати на етапі підведення підсумків уроку, пропонуючи речення відкритого типу: «Сьогодні мене найбільше вразило...», «На уроці мені найбільше сподобалося...», «Аналізуючи дану проблему, ми прийшли до висновку, що...» [1].

Відомою колективно-груповою технологією, яка дає змогу учням вільно висловлювати свої думки, проявляти креативність, є метод «Мозковий штурм». Учитель записує на дошці проблемне запитання, яке мають обговорити учні всього класу. Запропоновані ідеї фіксуються, після чого відбувається їхній аналіз, групування й обираються лише ті, що необхідні для вирішення завдання. Мета технології – зібрати якомога більше цікавих ідей для розв'язання конкретної проблеми за обмежений проміжок часу. На інтегрованому уроці «Я досліджую світ» можна обговорити з дітьми такі запитання проблемного характеру: «Чому рослини в лісах ростуть ярусами?», «Навіщо рослини «об'єднуються» в ліс?», «Чим відрізняється озеро від моря?», «Навіщо люди живуть селами і будують міста?» тощо. Означена технологія сприяє розвитку динамічності розумових процесів, здатності концентрувати увагу на суттєвій проблемі та абстрагуватися від будь-яких обмежень [2].

Ще однією ефективною технологією, яка дає змогу учням за короткий час засвоїти великий обсяг інформації є технологія «Ажурна пилка». Клас поділяється на дві групи – «домашня» та «експертна». Кожен учень входить у кожну з цих груп. «Домашні групи» мають проаналізувати та засвоїти інформацію з метою подальшого обговорення. До «експертних» груп входить один представник з кожної «домашньої» групи. Отримавши інформацію в «експертній» групі, учні повертають до «домашньої» групи і обговорюють її. Технологія заохочує учнів, навчаючи інших, активно навчатись самим [3].

Л. Акпинар наголошує, що під час організації інтерактивної колективно-групової взаємодії головним завданням вчителя виступає активізація учнів під час пошуку шляхів розв'язання навчальної проблеми. Велика кількість наданих пропозицій щодо вирішення проблеми у підсумку сприятиме її ефективному розв'язанню [4].

Важливими для нашого дослідження є погляди Л. Баленко, яка вказує на переваги використання інтерактивних технологій колективно-групового навчання в освітньому процесі, оскільки вони:

- мотивують та активізують учнів до навчальної діяльності;
- розвивають та розширюють комунікативні навички, зокрема, сприяють формуванню здатності чітко і переконливо висловлювати і доводити свою думку, бути небагатослівним і зрозумілим;
- забезпечують оперативний зворотній зв'язок;
- сприяють розвитку творчої уяви, мислення, фантазії [5].

Отже, інтерактивне навчання є цікавим, творчим, інноваційним напрямом модернізації сучасної системи початкової освіти. Завдяки застосуванню інтерактивних технологій колективно-групового навчання діти зможуть успішно засвоїти навчальний матеріал, проявивши при цьому творчість.

Список використаних джерел:

1. Пометун, О. І., Пироженко, Л. В. (2005). *Сучасний урок: інтерактивні технології навчання*. Київ: А.С.К.
2. Каленюк, Л. В. (2010). Інтерактивні технології – перспектива розвитку використання інтерактивних технологій в навчальному процесі. *Розкажіть онуку*, (5), 8-30.
3. Бурлаєва, Л. Ф. (2005). Інтерактивні технології в таблицях. *Управління школою*, (16-18), 49-55.
4. Акпинар, Л. Е. (2014). *Інтерактивні технології навчання в початковій школі*. Київ: Слово.

5. Баленко, Л. М. (2010). Інноваційні педагогічні технології в навчальному процесі. *Завучу. Усе для роботи*, (20), 13-17.